

## עדכוני פסיקה מועד דצמבר 2024

### אתיקה מקצועית

ע"א 3640/22 כהן נ' בוכמן  
נושא: חובת האמון של עורכי דין

חובת האמון מחייבת עורך דין להימנע ממצבים של ניגוד עניינים, לפעול לטובת הלקוח בלבד ולמסור מידע מלא ושקוף.

**סעיף 54 לחוק לשכת עורכי הדין** אוסר על כל מצב שבו האינטרס האישי של עורך הדין עלול להתנגש עם טובת הלקוח.

**דוגמה:**

עורך דין שחתם על חוזה מסחרי מול לקוח מבלי ליידע אותו על מעורבותו הפרטית בנכס

**חוזה פסול – סעיפים 30–31 לחוק החוזים:**

חוזה המפר את חובת האמון של עורך הדין או מנצל את מעמדו אינו תקף.

עורך הדין אינו רשאי לכפות הסכמות שאינן לטובת הלקוח.

**דוגמה:** עורך דין שדורש "עמלת צד ג'" באופן נסתר מפר את חובת האמון, והחוזה עשוי להתבטל.

### חוזים

רע"א 515/24 חניון המשולש נ' אמות השקעות

נושא: שכר ראוי במקרים חריגים

דיני עשיית עושר מאפשרים לתבוע שכר ראוי גם במקרים שבהם לא קיים חוזה או שהחוזה אינו מכסה את השירותים שניתנו בפועל.

**דוגמה:**

קבלן שביצע עבודות נוספות מעבר למה שהוסכם זכאי לשכר ראוי בגין העבודות הנוספות.

**סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט** מאפשר לתבוע שכר ראוי על שירותים שניתנו גם כאשר קיים חוזה, בתנאי שהשירותים אינם מכוסים במפורש על ידי החוזה.

**דוגמה:**

נותן שירות שביצע עבודה נוספת מעבר לתנאי החוזה יקבל שכר ראוי בגין השירות הנוסף.

ע"א 214/23 פרוספריטי סאל נדל"ן נ' הבניין ברח' יפו

נושא: ביטול חוזה והשבה

**סעיף 21 לחוק החוזים** קובע כי במקרה של ביטול חוזה עקב פגם בכריתתו, יש להשיב לצדדים את מה שקיבלו זה מזה.

אם ההשבה בעין אינה אפשרית או לא צודקת, ניתן לבצע השבה "בשווי".

**דוגמה:**

השבה של תשלומים שניתנו במסגרת עסקת מקרקעין שבוטלה עקב פגם בהסכם.

## נזיקין

ע"א 3619/23 פלוני נ' הרשות הפלסטינית

נושא : פיצוי לניזוקים משניים

### סעיף 35 לפקודת הנזיקין

**קרוב משפחה מדרגה ראשונה:** זכאי לפיצוי אם נפגע מפגיעה נפשית או נזק עקיף בעקבות האירוע.

**מעורבות ישירה באירוע:** גם מי שנחשף לפגיעה באופן ישיר (פיזי או נפשי) עשוי להיות זכאי לפיצוי, בתנאי שהיה קשר ברור לאירוע.

**קריטריון זמן ומקום:** על התובע להוכיח קשר ישיר ומיידי בין האירוע לבין הנזק שנגרם.

#### **תנאי הזכאות :**

- קיומו של קשר סיבתי ישיר ומוכח בין האירוע לבין הנזק.
- פגיעה נפשית קשה בלבד תוכל להיחשב עילה לפיצוי, אך לא פגיעות קלות.

#### **חישוב הפיצוי :**

- ככל שהפגיעה חמורה יותר, עשויה להיות זכאות לפיצוי מוגדל.
- במקרה של נזק נמוך מ-5% נכות, בדרך כלל לא תתקבל זכאות.

#### **דוגמה :**

אדם שנכח בזירת תאונה שבה נפגע קרוב משפחתו ונגרם לו דום לב.

ע"א 8153/23 מדינת ישראל נ' שי

נושא : חובת זהירות ברשלנות של רשויות

### סעיפים 35 ו-36 לפקודת הנזיקין חובת הזהירות ברשלנות.

רשות ציבורית לא תחוב באחריות בנזיקין על החלטות שיפוטיות או מעין-שיפוטיות.

החלטות הנוגעות לפתיחה או סגירה של תיקים פליליים אינן מקימות חובת זהירות.

#### **דוגמה :**

תביעה שהוגשה נגד הפרקליטות על סגירת תיק פלילי נדחתה, משום שאין בכך עילת רשלנות.

## ירושה

ע"א 5474/18 אוניפארם נ' Glaxo SmithKline

נושא: התיישנות בעוולה נמשכת

**סעיף 6 לחוק ההתיישנות תחילת מרוץ ההתיישנות+סעיף 89 (1) סיפה לפקודת הנזיקין**  
התיישנות בעוולה נמשכת מתחילה רק ביום שבו פסקה העוולה, והנפגע היה יכול לדעת על קיומה.  
**דוגמה:**  
זיהום קרקע שנמשך לאורך שנים רבות ייחשב לעוולה מתמשכת, והנפגע יוכל להגיש תביעה ביום הפסקת הזיהום.

נושא: התיישנות שלא מדעת

**סעיף 8 לחוק ההתיישנות** מאפשר להאריך את התקופה כאשר התובע לא ידע ולא היה יכול לדעת במאמץ סביר על עילת התביעה.  
**דוגמה:**  
תביעה נגד יצרן תרופות שהוגשה לאחר גילוי תופעת לוואי חמורה שלא התגלתה בזמן סביר.

ע"א 7884/23 פלוני נ' פלונית

נושא: צוואות הדדיות

**סעיף 8(א) לחוק הירושה**

תיקון לחוק הירושה מ-2005 מגביל שינוי צוואות הדדיות רק אם יש לכך הוראה מפורשת בצוואה המקורית.  
**דוגמה:**  
בן זוג שניסה לשנות צוואה הדדית ללא הרשאה מפורשת בצוואה המקורית

## עונשין

ע"פ 6731/23 סטרוג נ' מדינת ישראל

נושא: עבירת ניסיון

**סעיף 25 לחוק העונשין**

עבירת ניסיון דורשת הוכחת מודעות לנסיבות כוונה ברורה להשלמת העבירה.  
**דוגמה:**  
אדם שנתפס בשלב הכנת כלים לפריצה אך לא הספיק לבצעה.

ע"פ 8606/22 ורדיניאן נ' מדינת ישראל

נושא: עבירת סיוע

**סעיף 31 לחוק העונשין**

עבירת סיוע כוללת מודעות לכך שהפעולה תורמת לעבירה ומטרה לסייע למבצע העיקרי.  
**דוגמה:**  
אדם שסיפק רכב לשודד מתוך ידיעה שישמש לביצוע העבירה.

## **משפט חוקתי**

בג"ץ 1711/24 התנועה למען איכות השלטון נ' שר המשפטים

נושא: כינוס הוועדה לבחירת שופטים

### **סעיף 7 לחוק בתי המשפט**

לשר המשפטים יש שיקול דעת נרחב בכינוס הוועדה לבחירת שופטים, אך יש חובה לכנס אותה אם יש פגיעה חמורה במערכת המשפט בשל מחסור בשופטים.

**דוגמה:**

בג"ץ הורה לשר המשפטים לכנס את הוועדה לאחר שהוכח כי העיכוב במינוי שופטים פגע בזכויות המתדיינים בבתי המשפט.

## **בתי משפט**

ע"א 4669/24 קפיטל פוינט נ' אוורו בריאות

נושא: איחוד דיונים

איחוד דיונים נועד לייעל הליכים משפטיים ולמנוע הכרעות סותרות כאשר קיימת זיקה מהותית בין תיקים.

**סעיף 79 לחוק בתי המשפט** מתיר איחוד דיונים, במיוחד כאשר תביעות שונות מבוססות על אותה מערכת עובדתית או חוזית.

**דוגמה:**

שני תיקים העוסקים באותו חוזה מסחרי אוחדו לדיון אחיד בבית המשפט המחוזי המטרה היא לייעל את ההליכים, למנוע כפילויות ולהבטיח פסיקה אחידה.

**דוגמה:**

שני תיקים שנגעו לאותה פרשיה רפואית אוחדו לדיון אחד כדי למנוע הכרעות סותרות

ע"א 13431/08 גרטלר נ' גרטנר

נושא: העברת הליך לבית משפט אחר

**סעיף 78 לחוק בתי המשפט** מאפשר העברת הליך לבית משפט אחר אם קיים חשש לניגוד עניינים, חוסר נוחות משמעותי או צורך בנגישות טובה יותר.

ההחלטה נועדה להבטיח צדק בין הצדדים ולשמור על אמון הציבור במערכת המשפט.

**דוגמה:**

תיק המתנהל במחוז שבו שופט קשור בקשר משפחתי לאחד הצדדים הועבר למחוז אחר כדי למנוע ניגוד עניינים.

## תאגידים

רע"א 882/24 רם אדרת נ' פרוספריטי

נושא: ערובה בהליכי משפט

### סעיף 353 לחוק החברות

תאגידים נדרשים להפקיד ערובה להבטחת הוצאות הנתבעים, למעט מקרים שבהם ניתן להוכיח יכולת כלכלית לשאת בהוצאות המשפט.

**דוגמה:**

חברת נדל"ן נדרשה להפקיד ערובה כתנאי להמשך ניהול תביעה אזרחית, מכיוון שלא הצליחה להציג דוחות כספיים מספקים

חברה בע"מ חייבת להפקיד ערובה להבטחת הוצאות משפט, אלא אם הוכיחה יציבות כלכלית.

**דוגמה:**

חברת בנייה שהציגה מסמכים כלכליים להוכחת יכולתה הכלכלית.

## קניין

עע"מ 5150/23 הוועדה המקומית לתכנון ובנייה חדרה נ' תוהמי

נושא: ביטול הפקעת מקרקעין

מקרקעין שהופקעו לצורכי ציבור ניתנים להחזרה לבעלים המקוריים אם השימוש הציבורי אינו מתמשך או אם הייעוד הציבורי שונה.

**סעיף 196 לחוק התכנון והבנייה** קובע שהליך זה ייעשה בתנאים מוגדרים בלבד.

**דוגמה:**

קרקע שהופקעה לטובת בניית מוסד חינוכי ולא נוצלה לשם כך במשך שנים רבות הוחזרה לבעלים המקוריים.

נושא: הפקעת מקרקעין

ניתן לבטל הפקעת מקרקעין אם הייעוד הציבורי המקורי אינו ממומש.

**דוגמה:**

קרקע שהופקעה לטובת פארק ציבורי ולא שימשה לכך, הוחזרה לבעלים.

## ראיות

רע"א 1324/23 אבו עבד נ' מדינת ישראל

נושא: עדות של לוקה בנפשו

לוקה בנפשו כשיר להעיד אם הוא מבין את משמעות עדותו ואת חובתו לומר אמת.

**סעיף 5 לפקודת הראיות** קובע את התנאים לבחינת מהימנות העדות.

**דוגמה:**

עד שסבל מהפרעה נפשית הצליח להסביר את נסיבות האירוע באופן ברור, ועדותו התקבלה בבית המשפט.

ע"א 3956/24 פרץ נ' ליבוביץ

נושא: הזמנת עדים

**סעיף 1(ב) לפקודת הראיות** מאפשר להזמין עדים רק אם עדותם רלוונטית ומועילה להליך.

בית המשפט רשאי לסרב להזמנת עד אם הוא סבור שעדותו אינה תורמת לבירור המחלוקת.

**דוגמה:**

בקשה להזמין עד שעדותו התבררה כלא רלוונטית נדחתה, שכן לא היה לה קשר לעובדות הנדונות.

רע"א 2536/24 נאמני מוסטפא נעאמנה נ' מנהל

נושא: נטל השכנוע בהליכים אזרחיים

נטל השכנוע מוטל על הצד שמבקש להוכיח טענתו.

במקרה של ספק, בית המשפט עשוי לפסוק לטובת הצד הנתבע.

**דוגמה:**

תובע שטען להפרת חוזה אך לא הציג ראיות מספיקות נדחה, מכיוון שלא עמד בנטל השכנוע.

## תקסד"א-מהותי

רע"א 4217/24 שאול נ' סלייס גמל

נושא: ביטול החלטה במעמד צד אחד

**תקנה 131 לתקסד"א**

צד שנפגע מהחלטה שניתנה במעמד צד אחד רשאי להגיש בקשה לביטול ההחלטה או לערער עליה.

בית המשפט יבחן אם ניתנה הזדמנות מספקת לצד הנפגע להשמיע את טענותיו.

**דוגמה:**

בקשה לביטול צו עיקול במעמד צד אחד התקבלה לאחר שהתברר שהצו הוצא מבלי לשמוע את טענות הנתבע.

## חדלות פירעון

רע"א 4714/24 שמואל נ' גינדס

נושא: סמכות לחקור צדדים בהליכי חדלות פירעון

### סעיף 181 ו 182 לחוק החדלות פירעון ושיקום כלכלי

נאמנים או בעלי תפקיד יכולים לבקש מבית המשפט להורות על חקירת צדדים לצורך בירור מצבם הכלכלי.

מטרת החקירה היא לחשוף מידע הנוגע לנכסים או חובות מוסתרים.

#### **דוגמה:**

חקירה שהתבקשה לחשוף נכסים שהוסתרו על ידי חייב הובילה למציאת רכוש משמעותי שנכלל בנכסי הפירוק.

## משפחה

בע"מ 3124/24 פלוני נ' פלונית

נושא: בקשות ליישוב סכסוך על פי חוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה

### חוק הסדר התדיינות בסכסוכי משפחה

#### **חובת הגשת בקשה ליישוב סכסוך:**

- כאשר צדדים לסכסוך משפחתי פונים לבית המשפט, עליהם להגיש תחילה בקשה ליישוב סכסוך לפני הגשת תובענה.
- המטרה: לנסות לפתור את המחלוקת בהליך גישור, תוך הפחתת העומס על בתי המשפט.

#### **תקופת העיכוב בהגשת תובענה:**

- אם הוגשה בקשה ליישוב סכסוך, קיימת תקופת עיכוב שבה הצדדים לא רשאים להגיש תובענות נוספות (לדוגמה, במקרה של תביעת מזונות).
- תקופת העיכוב נועדה לעודד את הצדדים להגיע להסכמות ללא צורך בהליך משפטי.

#### **חריגים:**

- במקרים דחופים, ניתן להגיש תובענה דחופה במהלך תקופת העיכוב (למשל, בקשה למזונות זמניים).

## עבודה

רע"א 8772/23 מכבי שירותי בריאות נ' פלוני

נושא: סמכות עניינית של בית הדין לעבודה לדון בנושאים הנוגעים לעבודה ולביטוח לאומי

### סעיף 24 (א)(5) לחוק בית הדין לעבודה

#### **סמכות בית הדין לעבודה:**

- בית הדין לעבודה מוסמך לדון בתביעות הנוגעות לזכויות מכוח חוק ביטוח בריאות ממלכתי (סעיף 54 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי) ובנוגע לתביעות מול הביטוח הלאומי.

#### **תביעות רפואיות:**

- תביעות הקשורות לקבלת טיפול רפואי, כגון מימון תרופות או טיפולים שאינם ניתנים במסגרת סל הבריאות, ידונו בבית הדין לעבודה.

דוגמה: מטופל שמבקש מימון לתרופה שאינה בסל הבריאות פונה לבית הדין לעבודה כדי לדון בזכאותו מול קופת החולים או הביטוח הלאומי.